

2020/2077(INI)

12.10.2020

RAPORTI PROJEKT

uue ringmajanduse tegevuskava kohta
(2020/2077(INI))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Jan Huitema

Arvamuse koostajad (*):

Patrizia Toia, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon
Anna Cavazzini, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 57

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	9

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

uue ringmajanduse tegevuskava kohta (2020/2077(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatist „Uus ringmajanduse tegevuskava puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020)0098),
- võttes arvesse 2015. aastal käivitatud esimest ringmajanduse tegevuskava (komisjoni 2. detsembri 2015. aasta teatis „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“ (COM(2015)0614)) ja selle kava alusel võetud meetmeid,
- võttes arvesse oma 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni kestlikkust toetava kemikaalistrateegia kohta¹,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa roheline kokkuleppe kohta²,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni, mis käsitleb Euroopa strateegiat plasti kohta ringmajanduses³,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni ringmajanduse paketi rakendamise ning kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamise kohta⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 31. mai 2018. aasta resolutsiooni ökodisaini direktiivi rakendamise kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta⁶,
- võttes arvesse ELi 2018. aastal vastu võetud jäätmealaste õigusaktide läbivaatamist: 30. mai 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/851, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid⁷; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/852, millega muudetakse direktiivi 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta⁸; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/850, millega muudetakse direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta⁹; ning direktiivi (EL) 2018/849, millega muudetakse direktiivi 2000/53/EÜ (kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta), direktiivi 2006/66/EÜ (mis

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0201.

² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0005.

³ ELT C 433, 23.12.2019, lk 136.

⁴ ELT C 433, 23.12.2019, lk 146.

⁵ ELT C 76, 9.3.2020, lk 192.

⁶ ELT L 155, 12.6.2019, lk 1.

⁷ ELT L 150, 14.6.2018, lk 109.

⁸ ELT L 150, 14.6.2018, lk 141.

⁹ ELT L 150, 14.6.2018, lk 100.

käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid) ning direktiivi 2012/19/EL (elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta)¹⁰,

- võttes arvesse komisjoni 26. jaanuari 2017. aasta teatist „Jäätmetest energia tootmise roll ringmajanduses“ (COM(2017)0034),
  - võttes arvesse rahvusvahelise ressurside komisjoni poolt koostatud ülemaailmsete ressurside väljavaadet 2019¹¹,
  - võttes arvesse oma kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,
  - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0000/2020),
- A. arvestades, et kui me ei vähenda oma ressursikasutust, ületab maailma ressursitarbimine planeedi võimekuse kolmekordselt, ning arvestades, et samas peitub ringmajanduse peamine eesmärk meie loodusressursside üldises kasutamises ja jäätmetes;
- B. arvestades, et enam kui 80 % toodete keskkonnamõjust määratakse kavandamisetaapi käigus;
- C. arvestades, et ettevõtte Cambridge Econometrics hiljutise uuringu kohaselt on ringmajandusel potentsiaali suurendada ELi SKPd täiendava 0,5 % võrra ja luua 2030. aastaks ligikaudu 700 000 uut töökohta;
1. tunneb heameelt komisjoni uue ringmajanduse tegevuskava üle; rõhutab tõsiasja, et ringmajandus on oluline Euroopa tarbimise ja tootmise üldise keskkonnajalajälje vähendamiseks ning Pariisi kokkuleppe kliiamaesmärkide saavutamiseks;
  2. rõhutab, et ringmajandusega võib pakkuda lahendusi uutele väljakutsetele, mille on põhjustanud ja esile tõstnud COVID-19 kriis, vähendades väärtusahelate haavatavust ELi piires ja ülemaailmselt;
  3. usub, et ringmajandus on ELi ja Euroopa ettevõtete võimalus jääda maailmaturul konkurentsivõimeliseks; nõuab seetõttu komisjonilt ja liikmesriikidelt investeeringute suunamist ringmajanduse algatuste suurendamisele; on seisukohal, et ELi majanduse taastamiskava (taasterahastu „NextGenerationEU“) tuleks kasutada selleks, et võtta kasutusele ringmajanduse algatusi ja infrastruktuuri;
  4. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut ELi eesmärgi kohta esmaste toorainete kasutamise vähendamiseks;
  5. rõhutab võimalusi kombineerida ringmajanduse lahendusi ja digitaliseerimist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arendama poliitikameetmeid, et toetada uusi kestlikke

¹⁰ ELT L 150, 14.6.2018, lk 93.

¹¹ <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook>

ärimumudeleid, mis põhinevad toote kui teenuse lähenemisviisil;

6. rõhutab vajadust luua majanduslikke stiimuleid ringluspõhiste lahenduste innovatsiooniks ja kutsub üles toetama seda uues Euroopa tööstusstrateegias ja VKEde strateegias; rõhutab VKEde (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete) ja idufirmade erilist rolli üleminekul ringmajandusele;

Kestliku tootepoliitika raamistik

7. rõhutab, et kestlikud tooted peaksid muutuma ELi turul normiks ning et uue kestliku tootepoliitika raamistik peaksid suunama ressursikasutuse vähendamine, majanduses väärtuse hoidmine, jäätmetekke vältimine, tootekujundusetapis jäätmete tekkimise minimeerimine ja kasu tarbijatele;
8. toetab kindlalt ökodisaini direktiivi kohaldamisala laiendamist, et kaasata energiamõjuta tooted ja kehtestada standardid vastupidavusele, korduvkasutatavusele, parandatavusele, ajakohastatavusele, ringlussevõetavusele ning ressursi- ja energiatõhususele ning palub komisjonil esitada 2021. aastal selleks ettepanek;
9. julgustab komisjoni tegema ettepanekut ressursitõhususe ja keskkonnajalajälje eesmärkide kohta iga tootekategooria jaoks ning võtma kasutusele tootepõhised eesmärgid ringlusse võetud materjali kohta, tagades samas asjaomaste toodete toimivuse ja ohutuse;
10. toetab kava digitaalsete tootepasside kasutuselevõtuks, et aidata ettevõtetel ja tarbijatel jälgida toote keskkonnamõjusid kogu väärtusahela ulatuses;
11. tõstab esile eesmärgi saavutada mittetoksilised materjalitsüklid ja kinnitab veel kord seisukohti, mis on võetud tema resolutsioonis säästlikkust edendava kemikaalialase strateegia kohta;
12. rõhutab, et tarbijatel on õigus saada toodete ja teenuste keskkonnamõjude kohta täpsemat ja usaldusväärsemat teavet ning kutsub komisjoni üles tegema ettepanekuid, et põhjendada rohelisi nõudeid kindlate ja ühtlustatud arvutusmeetodite kaudu;
13. toetab kavandatud algatusi, et parandada toodete vastupidavust ja parandatavust kooskõlas jäätmehierarhiaga, tugevdades samas tarbijaõigusi; kiidab seetõttu heaks kavandatud nn parandamisõiguse algatuse;
14. rõhutab, et on vaja edendada kestlike toodete siseturgu ja usub, et avalik sektor peaks selles eeskujuna näitama; toetab kohustuslike miinimumnõuete ja eesmärkide sisseseadmist roheliste avalike hangete jaoks;
15. rõhutab vajadust edendada kvaliteetset ringlussevõttu ning säilitada puhtaid ja kestlikke suletud materjaliahelaid;
16. nõuab komisjonilt ja liikmesriikidelt uute innovaatiliste tehnoloogiate arendamise toetamist, eelkõige tõhusamat ringlussevõttu ja digitaalseid tehnoloogiaid, sealhulgas ploki ahelat, mis saab toetada ringmajanduse arengut ressursside jälgimise, jälitamise ja kaardistamise kaudu;

17. rõhutab, et tootestandardite kehtestamisel tuleb võtta arvesse toodete elutsüklit ning pooltoodete, varuosade ja kõrvalsaaduste mõju kogu väärtusahela ulatuses; on arvamusel, et need tuleb kehtestada avatud, läbipaistva ja teaduspõhise protsessi kaudu, kaasates asjaomased sidusrühmad;
18. rõhutab poliitika sidususe vajadust ja kutsub komisjoni üles vaatama kriitiliselt läbi olemasoleva poliitika, et tagada võrdsed võimalused ringmajanduse tootmisprotsessidele ja ärimudelitele;

Oluliste toodete väärtusahelad: elektroonika ja IKT

19. toetab elektroonika ringmajanduse algatust, mis tegeleb vastupidavuse, ringmajanduse tarbeks kujundamise, jäätmetekke vältimise ning jäätmete kogumise ja ringlussevõtu puudujääkidega; kutsub üles elektri- ja elektroonikaseadmetest jäätmete ringlussevõtu infrastruktuuri ühtlustamisele ELis;

Oluliste toodete väärtusahelad: patareid, akud ja sõidukid

20. rõhutab, et puhtale liikuvusele ülemineku ja kriitilise tähtsusega toorainete poliitika kontekstis on tähtis strateegiline lähenemisviis patareide, akude ja sõidukite kohta käivale õiguslikule raamistikule;
21. kutsub üles looma uut reguleerivat raamistikku patareide ja akude jaoks, mis sisaldaks ökodisaini, tõhusamat kogumist, korduskasutust ja ringlussevõttu, väärismaterjalide taastamist, tarbijateavet, elutsükli keskkonnamõjusid ja jätkusuutlikku hankimist;

Oluliste toodete väärtusahelad: pakendid

22. kinnitab veel kord, et eesmärk on teha kõik pakendid 2030. aastaks majanduslikult elujõulisel viisil taaskasutatavaks või ringlussevõetavaks ning kutsub komisjoni esitama viivitamata seadusandlikku ettepanekut, sealhulgas meetmeid ülemäärase pakendamise vähendamiseks ja taaskasutuse edendamiseks;
23. rõhutab pakendamise ülimalt olulist rolli tooteohutuse, eelkõige toiduohutuse ja hügieeni jaoks; palub tööstusel siiski pühenduda toodetavate pakendite hulga vähendamisele ning tõhusamate ja ringmajanduse pakendilahenduste arendamisele ning julgustab selliseid algatusi nagu plastide ringlussevõtu liit;

Oluliste toodete väärtusahelad: plastid

24. nõuab tungivalt, et komisjon võitleks mikroplasti vastu terviklikul viisil, hakates sealhulgas tahtlikult lisatud mikroplasti järk-järgult kasutuselt kõrvaldama ning võttes uusi meetmeid, sealhulgas reguleerivaid meetmeid plasti tahtmatu keskkonda sattumise vastu, näiteks tekstiilide, rehvide ja plastigraanulite kaudu; rõhutab vajadust täiendada teaduslikke teadmisi mikroplastide kohta;

Oluliste toodete väärtusahelad: tekstiiltooted

25. rõhutab uue tervikliku ELi tekstiiltoodete strateegia tähtsust, et edendada kestlikkust ELi tekstiilisektoris ja tegeleda kõigi keskkonnamõjudega kogu väärtusahela ulatuses;

26. kiidab heaks uue tootepoliitika raamistiku rakendamise tekstiiltoodetele; kutsub muu hulgas üles mikrokiudude kadude vastu suunatud meetmetele;

Oluliste toodete väärtusahelad: ehitus ja hooned

27. kutsub komisjoni üles täielikult integreerima ringmajanduse põhimõtted tulevasse renoveerimislainesse;

Oluliste toodete väärtusahelad: toit, vesi ja toitained

28. nõuab komisjonilt ettepanekute tegemist, et viia ellu eesmärk vähendada toidujäätmeid 2030. aastaks poole võrra;
29. rõhutab biopõhiste toodete, sealhulgas biojätmete parema taaskasutamise olulist rolli üleminekul süsinikuneutraalsele ringmajandusele;
30. palub komisjonil võtta meetmeid, et sulgeda põllumajanduslike toitainete tsükkel ning võimaldada ringlussevõetud loomasõnniku ja muude orgaaniliste toitainete laiendatud kasutamist keemiliste väetiste asemel, võttes samas arvesse keskkonna ja ökosüsteemide kaitset;

Vähem jäätmeid, rohkem väärtust

31. rõhutab jäätmetekke ärahoidmise prioriteetseks pidamise tähtsust kooskõlas ELi jäätmehierarhiaga ning kutsub komisjoni üles tegema ettepanek spetsiifiliste siduvate jätmete vähendamise eesmärkide kohta, et peatada jäätmejääkide tekitamist;
32. usub, et konkurentsivõimetus hinnad ja teiseste toorainete puudus kuuluvad ringmajanduse peamiste tõkete hulka; palub komisjonil hinnata meetmeid, et teha teiseseid toorained konkurentsivõimelisemaks, näiteks majanduslikke stiimuleid, sealhulgas hüvitisi CO₂ kokkuhoiu eest, maksumeetmeid, avalikke hankeid ja laiendatud tootjavastutuse jätkuvat rakendamist;
33. toetab kindlalt püüdlust luua hästitoimiv ELi teiseste toorainete turg ja rõhutab, et see nõuab ühtseid standardeid; kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut jäätmekriteeriumite kasutamise lõpetamiseks tähtsamate jäätmevoogude kohta;
34. tuletab meelde ELi jäätme-eesmärke ja rõhutab, et liikmesriigid peavad selleks kõigepealt vähendama jätmete prügilatesse ladestamist kooskõlas jäätmehierarhiaga;

Ringluse inimestele, piirkondadele ja linnadele toimivaks muutmine

35. tunnustab piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tähtsat rolli jäätmehalduses; kutsub komisjoni üles toetama ringmajanduse keskuste sisseseadmist kõigis Euroopa piirkondades ja kohalikes omavalitsustes;

Jõupingutuste juhtimine ülemaailmsel tasandil

36. toetab komisjoni ambitsiooni vaadata läbi jäätmesaadetiste määrus, et peatada ELi jäätmeprobleemide ekspordimine kolmandatesse riikidesse; kutsub komisjoni üles

keskenduma ka rahalistele stiimulitele, et piirata jäätmete eksporti;

37. kutsub Euroopa tootjaid üles võtma endale vastutus, kui nad müüvad tooteid kolmandates riikides, ja teeb ettepaneku, et tööstuslikud sidusrühmad pühenduksid jäätmete kompenseerimise programmidele eraldi kogumissüsteemide sisseseadmise kaudu;

o

o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

2050. aastaks ületab tarbimine planeedi Maa võimekuse kolmekordselt. Kuna meie loodusressursid on lõplikud ja kliima muutub, on vajalik praegusest nn võta-ja-tekita-jäätmeid ühiskonnast eemale liikuda ja võtta eesmärgiks ringmajandus. Praegu leiab Euroopa ennast pretsedenditust tervise- ja majanduskriisist taastumise keskelt, mis tõi ilmsiks meie ressursside ja väärtusahelate hapruse. Peaksime hetke ära kasutama ja tegelema tõketega, mis takistavad ringmajanduse lahenduste õnnestumist.

Uus ringmajanduse tegevuskava (CEAP 2.0) on koostatud tuginedes kliimaeesmärkidele, mis on vastu võetud rohelises kokkuleppes ja Pariisi kokkuleppes. Kui 2015. aasta esimene ringmajanduse tegevuskava keskendus toodete ringlussevõetavusele, rõhutab teine ennetavate toimingute võtmist, eelkõige jäätmetekke vältimist ja haldamist. Võrdlusalus, mis on määratud Madalmaade valitsuse poolt, et vähendada ressursside kasutust 2030. aastaks 50 % võrra, võib olla ELi jaoks inspiratsiooniks.¹²

Ringmajandus ei vähenda mitte ainult drastiliselt ELi CO₂-heidet, vaid stimuleerib ka majanduskasvu ja loob töökohtade võimalusi, mida Euroopa taastumiseks vajab. Hinnangulised arvud näitavad, et CEAP 2.0 võiks luua 2030. aastaks kogu ELis 700 000 töökohta ning ELi SKP kasv jõuaks 0,5 %ni¹³. Ringmajandus saaks toetada meie ühiskonna jätkuvat digitaliseerimist ja edasiarenenud liisingumajanduse täiustamist „toode teenusena“ (PaaS) mudeli kui tegevuskava ühe põhilise ärimudeli kaudu.

Hetkel toob materjalide tootmine, mida me iga päev kasutame, kaasa 45 % CO₂ heidest. Selleks, et meie majandust sügavamalt ringmajandusele üle viia, on vaja terviklikku lähenemisviisi, mis põhineks asjakohastel hinnangutel, et luua teaduspõhist poliitikat. Ringmajanduse ja kestlikkuse põhimõtted on vaja tagada väärtusahela kõikides etappides, et CEAP 2.0 oleks edukas. Samal ajal on peamine innovatsioon, kuna ringmajanduse mudel on rajatud uutele, sageli digitaalsetele tehnoloogiatele.

Kestliku tootepoliitika raamistik

CEAP 2.0 peaks püüdma asendada jäätmetest vabanemise (lagundamise tsükli) jäätmete taaskasutamisega (ringlussevõttsükliga). Meil on vaja otsida uusi tehnoloogiaid, millesse investeerida, et tagada ringlussevõetud toodete sama kvaliteet kui tootel, mis oli tehtud esmasest toorainest.

Raport toetab täielikult komisjoni eesmärki keskenduda toote keskkonnajalajäljele, kuna 80 % toodete keskkonnamõjust on määratud kavandamisetapis. Seetõttu ei keskendu raport mitte ainult ressurssidele tootekategooria järgi, vaid ka tootepõhiste eesmärkide kasutuselevõtule ringlussevõetud materjali kohta, tagades samas nende toimivuse ja ohutuse, mis tugineb usaldusväärsetele arvutusmeetoditele.

Digitaliseeritud ühiskonnas nõuavad tarbijad ja tootjad ajakohastatud ja usaldusväärset teavet

---

¹² Nederland Circulair aastal 2050, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie/nederland-circulair-in-2050>, lk 7.

¹³ Euroopa Parlamendi uuringuteenistus ringmajanduse teemal, <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/circulareconomy/public/index.html>.

oma toodete kestlikkuse ja selle allikate kohta. Raport toetab komisjoni algatust digitaalsete tootepassi loomiseks. Keskkonnamõju hinnang peaks võtma arvesse ka varuosi, pooltooteid, ringlussevõetavust ja toote elutsükli mõju.

Tarbijatele ja avaliku sektori hankijatele volituste andmine

Praegu esindab avalike asutuste ostujõudu vaid 14 % ELi SKPst. Komisjon peaks eeskujuna näitama, kehtestades roheliste avalike hangete jaoks kohustuslikud kriteeriumid ja eesmärgid. Selle jaoks võiksid komisjon ja liikmesriigid võtta endale teed näitava kliendi rolli. Teiseks põhiliseks elemendiks on tarbijaõiguste tugevdamine nn parandamisõiguse algatusega.

Ringluse toimimine tootmisprotsessis

Ringmajanduse tootmisprotsess peaks olema ELi tööstusstrateegia keskmes ning peamine tegur üleminekul tööstuse konkurentsivõimelisemale, kliimaneutraalsele alusele. Kestlikult hangitud materjalidel on tohutu potentsiaal ja need toetavad biomajanduse tegevuskava edasist arengut.

Tootmisprotsesside ringluse toimivaks muutmine on tugevalt sõltuv uute tehnoloogiate arengust. Komisjon ja liikmesriigid peavad investeerima innovaatilistesse arengutesse, keskendudes eelkõige tõhusamale ringlussevõtule ja digitaaltehnoogiatele, et toetada ringmajandust ja võimaldada ressurside jälgimist.

Lõpptoode ei peaks olema investeringu ainsaks fookuspunktiks, ent investeringuid peaks suunama ka pooltoodetele, sest ka need on olulised tegurid.

Oluliste toodete väärtusahelad

Raport toetab komisjoni ettepanekut seitsme sektori valimise kohta CEAP 2.0 peamiseks väärtusahelateks, milleks on nimelt elektroonika ja IKT; patareid, akud ja sõidukid; pakendid; plastid; tekstiiltooted; ehitus ja hooned; toit, vesi ja toitained. Nendel sektoritel on suur potentsiaal ja suur mõju täieulatusliku ringmajanduse saavutamisele.

Me näeme tugevat survet VKEde ja tööstuse osaliste poolt, et minna üle ringmajandusele, kuigi paljud nendest kogevad administratiivseid või seadusandlikke tõkkeid. Lisaks mõjutab valitud sektoreid tõsiselt praegune pandeemia. CEAP 2.0 saab olema tee kohanemisvõimelise taastumise ja uue majandusliku õitsengu perioodi poole.

Elektroonika ja IKT

CEAP 2.0 abil saab sisse seada elektroonika ringmajanduse algatuse, mis edendaks korduvkasutatavuse, parandatavuse ja ajakohastatavuse kaudu toote pikemat eluiga. Ringlussevõtu infrastruktuuri korrektsel rakendamisel on tähtis roll ringmajandusega IKT-sektori arengus.

Patareid, akud ja sõidukid

Raporti koostajad ootavad huviga komisjoni ettepanekuid patareidirektiivi ja alternatiivsete kütuste infrastruktuuri direktiivi kohta, eelkõige seoses aspektidega, mis puudutavad ökodisaini, tõhusamat kogumist, korduskasutust ja ringlussevõttu, väärismaterjalide

taaskasutamist, tarbijateavet, elutsükli keskkonnamõjusid ja jätkusuutlikku hankimist. On vaja rakendada puhta liikuvuse ja kriitilise tähtsusega toorainete poliitikat.

Tekstiiltooted

ELi uus terviklik strateegia tekstiiltoodete jaoks on oluline, et tegeleda sektori keskkonna- ja sotsiaalsete mõjudega. Komisjon peaks tulema kestlike toodete poliitika raamistikus välja sihipäraste meetmetega tekstiiltoodete kohta, et tegeleda tekstiiltoodetes leiduvate mikroplastidega, kuna nende hulk mereprügis varieerub vahemikus 1–35 %, samuti ühtlustatud mõõtmis- ja ennetussüsteemidega, et kontrollida kavatsatud või kavatsemata mikrokiudude kadude väljalaset.

Plast

Koos tekstiili, rehvide ja graanulitega on plast suurim panustaja esmaste mikroplastide olemasolusse keskkonnas, samas kui veelgi suurem osa sellest saastatusest tuleb merekeskkonda lastud makroplasti lagunemisest.

Pakendid

Pakendamine on tooteohutuse ja hügieeni jaoks ülimalt oluline nõue, eelkõige toidu- ja joogisektoris. Ent pidades silmas jäätmehierarhiat, tuleks poliitikafookus suunata pakendite taaskasutuse poole. Samal ajal peaks pakendamine olema minimaalne, garanteerides seejuures toote kvaliteedi ja ohutuse. Raportiga kutsutakse ka tööstust üles pühenduma kõigi pakendite vähendamisele 50% võrra, pidades silmas eesmärki asendada plast 2030. aastaks kestliku ja taastuva või ringlussevõetava materjaliga.

Ehitus ja hooned

Ehitussektor on silmitsi kahe probleemiga, mis ilmnesid samaaegselt: kiire linnastumine ja elanikkonna kasv toob kaasa hoonete hulga kasvu, samas kui praegused hooned vajavad hädasti renoveerimist ning parendusi oma energiatõhususe ja kasutamise valdkonnas.¹⁴ Komisjon peab renoveerimislaines andma prioriteedi oma seadusandlikele ettepanekutele. Loodetavasti vaatab ta uuesti üle suurimad jäätmevood, pidades samas meeles taskukohasust ja ettepaneku teostatavust.

Toit, vesi ja toitained

Raportiga toetatakse seadusandlike algatusi, et edendada reovee taaskasutust põllumajandusprotsessides. Töödeldud olmereovee taaskasutus võib lahendada veepuuduse, tagades selle vee taaskasutamise põllumajandusliku niisutuse eesmärgil. Peale selle peaks komisjon tegelema ka põllumajanduslike toitainete tsükli sulgemise ning toidujäätmete 2030. aastaks poole võrra vähendamise eesmärgi saavutamiseega.

Vähem jäätmeid, rohkem väärtust

2035. aastal on Euroopas karmid tähtajad seoses 65 % olmejäätmete ringlussevõtu ja prügilate maksimaalselt 10 % täituvuse eesmärgiga. EL peaks kehtestama jäätmete suhtes ennetavad

---

¹⁴ „The Built Environment“ (Tehiskeskkond), Ellen MacArthur Foundation, <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/The-Built-Environment.pdf>, 2020, lk 2–3.

eesmärgid ja loobuma jäätmete prügilatesse ladestamisest seal, kus kestlikud alternatiivsed jäätmealduse tehnoloogiad on olemas.

Ringluse inimestele, piirkondadele ja linnadele toimivaks muutmine

Ringmajandus ei edene ülevalt allapoole suunatud lähenemisviisiga ning vajab kohalikke omavalitsusi ja piirkondlikke ametiasutusi teenäitajateks CEAP 2.0 rakendamisel. Komisjon peaks aga siiski edendama parimate tavade jagamist jäätmete kogumise ja uue sorteerimise infrastruktuuri kohta.

Jõupingutuste juhtimine ülemaailmsel tasandil

Raporti koostamise ajal oli ka teisi seadusandlikke ettepanekuid, millel on oluline roll CEAP 2.0 käikulaskmisel. Eelkõige on vajalik rakendada Baseli konventsiooni hiljutisi muudatusi plastijäätmete kaubanduse kohta. Teiseks toetavad raporti koostajad komisjoni ambitsiooni vaadata üle jäätmesaadetiste määrus, mille puhul on kaalutud jäätmesaadetiste piiramist. Komisjon peaks kavandama rahalisi stiimuleid, et peatada nende eksport. Raporti koostajad panevad ette ka uue tööstusele suunatud idee pühendada jäätmete kompenseerimise programmidele, et tagada teiseste materjalide ringlus.